

Одлуком Комисије за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа за период 2013-2018. године, бр. 06-00-00002/2014-1 од 11.02.2014. године и Одлуком о измени одлуке бр. 06-00-00057/2014-01, образована је Радна група за израду смерница за реформисање и развој Правосудне академије.

Радна група је, након одржаних седам састанака, доставила усвојене и предложене смернице и препоруке Комисији за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа за период 2013-2018. године, у циљу даљег развоја Правосудне академије и превазилажења насталих дилема око начина примене важећег Закона, након одлуке Уставног суда од 20.03.2014. године.

У складу са закључком донетим на седници Комисије, одржаној 02.06.2014. године, Врховни касациони суд објављује усвојене смернице и препоруке Радне групе за израду смерница за реформисање и развој Правосудне академије.

„Смернице“

1. У основним одредбама јасно дефинисати ко су корисници обука. Академија нема довољно капацитета за остваривање Стратегијом предвиђених циљева. За сада треба вршити обуку носилаца судијских и тужилачких функција, судијских и тужилачких помоћника и судског особља.
2. Приликом избора чланова Програмског савета, Управни одбор треба да води рачуна о функционалној надлежности судија и тужилаца, односно заступљености представника из свих правних области (нпр. кривичне, грађанске, управне, привредне итд.). Кандидатуру за чланове Програмског савета могу поднети сами носиоци правосудних функција на републичком нивоу овлашћеном предлагачу.
3. Програмски савет треба да предлаже и достави програме Управном одбору једном годишње, а Управни одбор их да достави Високом савету судства и Државном већу тужилаца. Програмски савет на месечном нивоу треба да одлучује о редовним или пристиглим стварима.
Високи савет судства и Државно веће тужилаца морају донети одлуку о предложеним програмима. По истом поступку, мора се извршити и свака промена програма.
4. Појачати функционалне везе између Програмског савета, Управног одбора, Високог савета судства и Државног већа тужилаца. Управни одбор мора извршавати све дужности набројане у Закону.
5. Правосудна академија је дужна да све програме и правне акте истакне на свом сајту.

6. Приликом izbora чланова за Програмски савет, Управни одбор и свих лица који учествују у обуци, треба водити рачуна о најбољем интересу правосуђа, тако да они буду лица која имају најбоље знање, највеће искуство и способности да другоме пренесу знање. Правосудна академија мора донети јасне критеријуме којима би се одредило који су то чланови са потребним знањем, искуством и способностима који их посебно квалификују за обављање ових послова. Потребно је обезбедити транспарентност izbora на званичном сајту Правосудне академије.
7. Управни одбор је дужан да размотри годишњи извештај и да донесе препоруку за наредну годину.
8. Што хитније усвојити сталну систематизацију радних места у Правосудној академији, у циљу реализације предвиђених обавеза и потреба Академије.
9. Програми обуке за наредну годину треба да буду усвојени до краја новембра текуће године, ради благовремене припреме за њихову реализацију.
10. Управни одбор је дужан да разматра све што је у делокругу рада Програмског савета, да контролише његов рад, као и да разрешава чланове који не испуњавају своје обавезе.
11. Програмски савет треба да достави програме за пријемни испит једном годишње, а програме почетне обуке једном у две године. Уколико је потребно, достављање ће се вршити и чешће због промене закона и унапређења рада.
12. Програмски савет треба да континуирано прати рад ментора и предавача и да о томе обавештава Управни одбор.
13. Академија треба да преузме све обавезе у реализацији члана 19. Закона о Правосудној академији и на тај начин омогући постојање сврхе Академије и о томе обавести Високи савет судства, Државно веће тужилаца и Управни одбор Академије (избор предавача и ментора).
Обавезно је вршити сталну евалуацију предавача, а једном годишње извршити анализу њиховог рада.
14. Правосудна академија треба поново да анализира подзаконске акте како би се обезбедио и регулисао начин полагања завршног и пријемног испита (оне могућити да се полаже само један предмет, кривично или грађанско право). Подзаконски и интерни акти морају бити донети сходно Закону о државној управи и Уредби о канцеларијском пословању органа државне управе.
15. Ангажовати стручна лица, из реда истакнутих и признатих стручњака, за полагање теста личности који треба да се ради по Правилнику о полагању пријемног испита. Уколико су лица ангажована, Правосудна академија је дужна да податке о изабраним лицима објави на свом сајту.

16. Директор Академије би требало једном у три месеца да обавести Програмски савет и Управни одбор о току програма обуке, док Програмски савет има обавезу да врши проверу тих извештаја.
17. Оцена почетне обуке би требало да буде образложена и чувана у евиденцији о сваком кориснику на законом предвиђен начин.
18. Први пут биране судије и заменици јавних тужилаца, а које нису завршили Правосудну академију морају имати исте услове као и лица са завршеном Академијом, када је реч о обиму посла, с обзиром да се на њих може применити члан 45. Закона о Правосудној академији. Програмски савет је дужан да хитно отпочне примену закона.
19. Академија мора интерним актом регулисати у којим интервалима и на који начин треба обнављати уверење о завршеној обуци ментора и предавача.
20. Строго у пракси поштовати члан 48. Закона о Правосудној академији којим је наведено да су ментори обавезни да заврше програм обуке за менторе који организује Академија.
21. Приликом избора ментора и предавача водити рачуна о радном искуству и резултатима рада кандидата, угледу који ужива као носилац правосудне функције, као и склоностима да обавља ту врсту посла и способности да знање пренесе на квалитетан начин.
22. Хитно испунити предвиђене обавезе из члана 49. Закона о Правосудној академији и ажурирати постојеће програме за пријемни испит.
23. Хитно приступити изради посебних програма за помоћнике и приправнике с обзиром на врсту посла, радно искуство, сврху посебне обуке (помоћници који су обављали послове из једне материје прелазе у другу или у специјализовано одељење).
24. Помоћницима, који су завршили посебну обуку, а имају услов за избор на правосудну функцију, издају се уверења о успешно завршеној посебној обуци, а која имају важност као и уверења која се издају по завршетку почетне обуке након завршене Академије (смерница важи за период док се ово питање законом не регулише).
25. Високи савет судства и Државно веће тужилаца морају позвати на одговорност председнике судова односно јавне тужиоце у случају недостављања извештаја о раду судијских и тужилачких помоћника и приправника, а све у складу са чланом 50. став 5. Закона о Правосудној академији.
26. Стандардизовати начин давања мишљења ментора предвиђен чланом 50 ставом 5. Закона о Правосудној академији.

27. Почети са извршавањем обавеза предвиђених члановима 51-53. Закона о Правосудној академији.
28. Правосудна академија је дужна да води евиденцију о корисницима континуиране обуке ради обезбеђења услова за усавршавање и стицање знања, како би то био један од критеријума за напредовање.
29. Ради утврђивања и анализе постојећег стања и евентуалне потребе за новим кадровима, Високи савет судства и Државно веће тужилаца ће извршити анализу постојећег броја помоћника и приправника (избор, одлазак из правосудне институције).
30. Правосудна академија треба да обавља послове предвиђене чланом 54. Закона о Правосудној академији на тај начин што би се обезбедила стварна едукација пре издавања потребних сертификата.

Препоруке

31. Министарство правде би требало да размотри могућност измене члана 26. и члана 27. Закона о Правосудној академији, с обзиром на одлуку Уставног суда, са предлогом да се конкурс за упис на Академију расписује једном у две године. Размотрити и члан 31. Закона, односно Правилник о полагању пријемног испита, као подзаконски акт Правосудне академије.
32. Високи савет судства и Државно веће тужилаца би требало да приликом испуњења својих обавеза, који омогућавају функционисање рада Правосудне академије, имају у виду да в.ф. председници обављају све послове, као и изабрани председници.
33. Министарство правде би требало да размотри нужност промене чланова од 41. до 48. Закона о Правосудној академији у деловима који се односе на радни однос и постојање плата, а с обзиром на одлуку Уставног суда.
34. Извршити законске измене прелазних и завршних одредби у складу са тренутним потребама и стањем у Академији.
35. Нецелисходно је упућивање први пут изабраних судија и тужилаца, одмах након извршеног избора, на рад у министарство (први пут избор се врши на три године, у ком периоду се врши оцењивање ради избора на сталну функцију, што се не може реализовати).
36. Извршити измену члана 48. Закона о Правосудној академији како би се омогућило да и јавни тужилац обавља посао ментора (постоје тужилаштва са веома малим бројем заменика јавних тужилаца).
- 37. Потребно је објавити усвојене смернице и препоруке на сајтовима институција чији су представници чланови Комисије.“**